

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIELAJĄCEGO

• Warunki wykonania tytułu egzekucyjnego wystawionego przeciwko dłużnikowi

Zastosowanie środków przymusu wobec dłużnika lub strony, przeciwko której wydano orzeczenie nakazujące wypełnienie obowiązków wynikających z umowy lub sprecyzowanych w tym orzeczeniu możliwe jest po spełnieniu określonych warunków.

Realizacja tytułu egzekucyjnego następuje na podstawie uprawnienia podlegającego egzekucji, którego podstawą jest wymagalne roszczenie.

- (1). Jeśli uprawnienie stwierdzone jest orzeczeniem sądowym, należy upewnić się, czy od orzeczenia nie przysługuje środek odwoławczy. W przypadku wydania zarządzenia tymczasowego istnieje obowiązek poinformowania o tym dłużnika.
- (2). Tytuł egzekucyjny podlega wykonaniu w określonym przedziale czasu.

1. UPRAWNIENIE PODLEGAJĄCE EGZEKUCJI OPARTE NA WYMAGALNYM ROSZCZENIU

W celu wykonania tytułu egzekucyjnego wierzyciel musi dysponować uprawnieniem podlegającym egzekucji, natomiast dochodzone roszczenie musi dotyczyć zapłaty należności ściśle określonej, wymagalnej i potwierdzonej, jako nadająca się do egzekucji.

Art. 2 ustawy 91-650 z 6 lipca 1991 roku:

Wierzyciel, któremu przysługuje uprawnienie podlegające egzekucji i stwierdzające roszczenie o zapłatę ściśle określonej, wymagalnej kwoty, może dokonać zajęcia majątku dłużnika zgodnie z przepisami określającymi warunki wykonania tytułu egzekucyjnego.

Tytuł egzekucyjny musi w sposób wyraźny określać osobę wierzyciela i dłużnika oraz naturę egzekwowanego roszczenia lub obowiązku podlegającego egzekucji.

CZYM JEST UPRAWNIENIE KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO WYKONANIA W DRODZE EGZEKUCJI?

Dokumenty stwierdzające uprawnienie podlegające wykonaniu w drodze egzekucji:

- Orzeczenie wydane przez właściwy organ oraz w sprawach przekazanych prezesowi sądu okręgowego (*Tribunal de Grande Instance*), o ile nadają się one do wykonania w drodze egzekucji);
- Odpisy protokołu ugody podpisanego przez sędziego i strony;
- Akty notarialne nadające się do wykonania w drodze egzekucji;
- Dokumenty sporządzone przez komornika sądowego na podstawie niezapłaconego czeku;
- Dokumenty o charakterze publicznym wystawione przez osoby prawne i zakwalifikowane przez ustawę, jako podlegające wykonaniu w drodze egzekucji lub decyzje, które ustawa zrównuje z orzeczeniami.

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIELAJĄCEGO

Art. 3 ustawy z dnia 9 lipca 1991 roku:

Dokumenty stwierdzające uprawnienie, które kwalifikuje się do wykonania w drodze egzekucji :

1. Orzeczenia sądowe lub administracyjne właściwych organów oraz wydane w sprawach przekazanych prezesowi sądu okręgowego (*Tribunal de Grande Instance*), jeżeli nadają się do wykonania w drodze egzekucji;
2. Dokumenty i orzeczenia sądów zagranicznych oraz sądów arbitrażowych opatrzone wzmianką o wykonalności, od których nie przysługuje środek odwoławczy wstrzymujący egzekucję;
3. Odpisy protokołu ugody podpisanego przez sędziego i strony;
4. Akty notarialne kwalifikujące się do wykonania w drodze egzekucji;
5. Dokumenty sporządzone przez komornika sądowego na podstawie niezapłaconego czeku;
6. Dokumenty o charakterze publicznym wystawione przez osoby prawne i zakwalifikowane przez ustawę, jako podlegające wykonaniu w drodze egzekucji bądź decyzje, które ustawa zrównuje z orzeczeniami.

CZYM JEST NALEŻNOŚĆ WYMAGALNA I ŚCIŚLE OKREŚLONA?

Należność jest ściśle określona, gdy:

- 1. wyrażona jest w kwocie pieniężnej
- 2. lub egzekwowana jest na podstawie tytułu, który zawiera wszystkie elementy pozwalające wyrazić ją w kwocie pieniężnej.

Należność jest wymagalna, jeżeli brak jest przesłanek do zawieszenia egzekucji oraz gdy nie podlega ona zapisowi.

CZYM JEST UPRAWNIENIE, KTÓRE NADAJE SIĘ DO WYKONANIA W DRODZE EGZEKUCJI?

We Francji tytuł egzekucyjny zawiera następującą klauzulę: « *En conséquence, la République Française mande et ordonne à tous Huissiers de Justice sur ce requis de mettre la dite décision à exécution, aux Procureurs Généraux et aux Procureurs de la République près les Tribunaux de Grande Instance d'y tenir la main à tous Commandants et Officiers de la Force Publique de prêter main-forte lorsqu'ils en seront légalement requis. En foi de quoi, la présente décision (ou le présent arrêt ou le présent acte...) a été signée par* ».

W celu wszczęcia egzekucji tytuł egzekucyjny musi być opatrzony powyższą klauzulą.

2. DODATKOWE WARUNKI PRZEPROWADZENIA EGZEKUCJI NA PODSTAWIE ORZECZENIA SĄDOWEGO

W sytuacji, gdy podstawą egzekucji jest orzeczenie sądowe, muszą zostać spełnione dwa warunki:

- od orzeczenia nie może przysługiwać środek odwoławczy, chyba, że podstawą egzekucji jest zarządzenie tymczasowe;
- dłużnik musi zostać prawidłowo zawiadomiony o orzeczeniu.

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIELAJĄCEGO

SYTUACJE, GDY OD ORZECZENIA NIE PRZYSŁUGUJE ŚRODEK ODWOŁAWCZY LUB GDY PODSTAWĘ EGZEKUCJI STANOWI ZARZĄDZENIE TYMCZASOWE

Od orzeczenia może przysługiwać środek odwoławczy zmierzający do jego zmiany lub uchylecia przez sąd wyższej instancji bądź cofnięcia apelacji strony przeciwnej przed sądem tej samej instancji, jeśli orzeczenie zapadło w trybie zaocznym (np. wskutek niestawienia się strony). Pozwany wnosi apelację lub odpowiedź na apelację w określonym terminie. O terminie do wniesienia apelacji lub odpowiedzi na apelację strona zostaje poinformowana przez sekretariat sądu, który wydał orzeczenie lub przez komornika sądowego w momencie doręczenia orzeczenia (patrz poniżej).

Orzeczenie nie może zostać wykonane przed upływem terminu do wniesienia apelacji lub odpowiedzi na apelację.

Art. 500 francuskiego KPC:

Z powagi rzeczy osądzonej korzysta:

- 1.) orzeczenie, od którego nie przysługuje środek odwoławczy wstrzymujący egzekucję,
- 2.) orzeczenie, od którego nie wniesiono środka odwoławczego we właściwym terminie.

W niektórych sytuacjach ustawa lub sąd może zezwolić wierzycielowi na wszczęcie egzekucji przed upływem terminu do wniesienia apelacji lub wydania rozstrzygnięcia na skutek wniesionej apelacji.

W takim przypadku wydaje się zarządzenie tymczasowe. Na podstawie zarządzenia tymczasowego wierzyciel może dobrać uprawnienia przed upływem terminu do wniesienia apelacji.

Art. 501 francuskiego KPC:

Orzeczenie podlega wykonaniu zgodnie z poniższymi zasadami z chwilą uzyskania powagi rzeczy osądzonej, chyba, że udzielono dłużnikowi zwłoki lub wierzyciel uzyskał zarządzenie tymczasowe. Nadzwyczajne środki odwoławcze (takie jak kasacja) nie powodują wstrzymania egzekucji, z wyjątkiem przypadków szczególnych dotyczących kwestii obywatelstwa (art. 1045 KPC), rozvodu (art. 1086 i 1087 KPC), adopcji (art. 1178-1 KPC) lub uznania ojcostwa (art. 1150 KPC).

OBOWIĄZEK ZAWIADOMIENIA DŁUŻNIKA O ORZECZENIU

Pierwszym krokiem warunkującym wykonanie orzeczenia jest zawiadomienie dłużnika o wydaniu orzeczenia i jego treści. Dzięki temu dłużnik ma możliwość zapoznania się z zakresem obowiązków objętego tytułem.

Art. 503 ust. 1:

Niezawiadomienie strony o orzeczeniu stanowi przesłankę negatywną wszczęcia przeciwko niej egzekucji. Nie dotyczy to sytuacji, w której strona dobrowolnie poddała się egzekucji.

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIELAJĄCEGO

► Dłużnik zamieszkuje na terenie Francji

Komornik sądowy dokonuje zawiadomienia o wydaniu orzeczenia przez francuski sąd. Zawiadomienie dokonane przez komornika nosi nazwę doręczenia.

Art. 675, ust. 1:

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zawiadomienie o orzeczeniu następuje drogą doręczenia (za pośrednictwem komornika sądowego).

W celu doręczenia dłużnikowi orzeczenia podlegającego wykonaniu należy udać się do komornika sądowego.

► Dłużnik zamieszkuje w innym Państwie Członkowskim

Doręczenia trans graniczne określone zostały przepisami Rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczenia w Państwach Członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (patrz specjalny dokument poświęcony tej kwestii).

We Francji organami upoważnionymi do przyjmowania wniosków wierzyciela o dokonanie doręczenia dokumentu w innym Państwie Członkowskim są komornicy sądowi. Orzeczenie, które ma zostać doręczone dłużnikowi zamieszkującemu za granicą, musi być przesłane francuskiemu komornikowi, który przekazuje je wraz z odpowiednimi formularzami właściwemu organowi w Państwie Członkowskim miejsca zamieszkania dłużnika.

► Szczególny przypadek egzekucji za okazaniem oryginału orzeczenia

Niektóre orzeczenia kwalifikują się do niezwłocznego wykonania, wówczas ze względu na niecierpiący zwłoki charakter roszczenia, egzekucja może być wszczęta po okazaniu orzeczenia sądu w oryginale, bez konieczności uprzedniego doręczenia dłużnikowi odpisu orzeczenia opatrzonego klauzulą wykonalności. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku orzeczeń doraźnych (orzeczeń zaocznych- tytułów wydanych przez sędziego na żądanie jednej ze stron w postępowaniu ex parte tj. bez udziału pozwanego).

Art. 503, ust. 2:

W przypadku wszczęcia egzekucji za okazaniem oryginału orzeczenia, okazanie spełnia kryteria zawiadomienia.

3. WYKONANIE TYTUŁU EGZEKUCYJNEGO W OKREŚLONYM TERMINIE

Jeśli egzekucję prowadzi się na podstawie dokumentu pochodzącego od sądu (np. orzeczenia), wykonanie tytułu egzekucyjnego musi nastąpić w ciągu dziesięciu lat od daty jego wydania. W pewnych przypadkach okres ten może ulec przedłużeniu.

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIEZAJĄCEGO

Art. 3-1 ustawy 91-650:

„Wykonanie orzeczeń, o których mowa w ust. 1-3 art. 3, może nastąpić jedynie przed upływem dziesięciu lat, chyba, że działania zmierzające do odzyskania zasądzonych w nich należności dopuszczalne są w dłuższym okresie”.

Jeżeli egzekucja prowadzona jest na podstawie aktu notarialnego, okres przedawnienia, po upływie, którego wszczęcie egzekucji jest niedopuszczalne, pokrywa się z okresem przedawnienia należności objętej uprawnieniem podlegającym egzekucji (enforceable right).

- ▶ Po spełnieniu wymienionych wyżej warunków, wierzyciel może skontaktować się z właściwym komornikiem (patrz arkusz 2) w celu wszczęcia egzekucji (patrz arkusze 3 i 4).
- ▶ W większości wypadków pierwszym etapem egzekucji jest wysłanie do dłużnika wezwania do zapłaty. Wezwanie do zapłaty, czyli sporządzony przez komornika dokument, w którym zawarte jest wezwanie do dobrowolnego uiszczenia należności przez dłużnika, stanowi pierwszy dokument w postępowaniu egzekucyjnym. Zajęcie wynagrodzenia nie musi być poprzedzone wezwaniem do zapłaty.

• Jakie czynności mogę podjąć przed uzyskaniem uprawnienia podlegającego egzekucji? Czy istnieją środki zabezpieczające?

Wierzyciel może uniemożliwić dłużnikowi rozporządzenie majątkiem przed uzyskaniem prawomocnego orzeczenia. Służą do tego środki zabezpieczające. Zastosowanie zabezpieczenia ma na celu zapewnienie w przyszłości skutecznej egzekucji z majątku dłużnika.

W celu skorzystania ze środka zabezpieczającego wierzyciel musi skontaktować się z komornikiem, który jest uprawniony do dokonania zabezpieczenia składników majątkowych dłużnika.

1. WARUNKI ZASTOSOWANIA ŚRODKA ZABEZPIEZAJĄCEGO

Możliwość skorzystania ze środka zabezpieczającego uzależniona jest od zezwolenia sądowego wydanego przez sędziego orzekającego w sprawie z wniosku wierzyciela.

Obowiązek uzyskania zezwolenia sądowego nie dotyczy wierzycieli, którym przysługują szczególne uprawnienia.

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIELAJĄCEGO

Jeżeli środek zabezpieczający został określony na podstawie zezwolenia sądowego, musi być zastosowany w określonym przedziale czasu.

Ponadto wierzyciel zobowiązany jest podjąć starania, w celu uzyskania uprawnienia podlegającego egzekucji, (enforceable right).

ZASADA: UZYSKANIE ZEZWOLENIA SĄDOWEGO

Zgodnie z przepisem art. 67 ustawy z dnia 9 lipca 1991 roku każda osoba, której przysługuje uprawdopodobnione roszczenie, może wystąpić do sądu o wydanie zezwolenia na zastosowanie środka zabezpieczającego na majątku dłużnika bez uprzedniego tytułu. Osoba ta musi wykazać, że istnieją okoliczności zagrażające odzyskaniu należności.

Zezwolenie sądowe na zastosowanie środka zabezpieczającego może być wydane na wniosek, tj. na żądanie jednej ze stron w postępowaniu *ex parte*. Wierzyciel może, zatem wykorzystać „element zaskoczenia”, niezbędny dla skuteczności tego środka. Wniosek o wydanie zezwolenia należy przedstawić sędziemu egzekucyjnemu miejsca zamieszkania dłużnika (patrz arkuusz nr 2 dotyczący kwestii właściwości sądu egzekucyjnego).

Wydanie zezwolenia uzależnione jest od spełnienia dwóch warunków:

- Wierzyciel musi uprawdopodobnić roszczenie (nie ma konieczności udowodnienia istnienia należności i jej wymagalności) oraz
- udowodnić występowanie okoliczności zagrażających odzyskaniu należności (wierzyciel musi udowodnić, iż ma uzasadnioną obawę w kwestii wypłacalności dłużnika)
- W postanowieniu sąd określa całkowitą kwotę roszczenia podlegającego zabezpieczeniu objętego zezwoleniem sądowym z wyszczególnieniem rodzaju zabezpieczanego majątku.

WYJĄTEK: ZWOLNIENIE Z OBOWIĄZKU UZYSKANIA ZEZWOLENIA SĄDOWEGO

Zgodnie z postanowieniami art. 68 ustawy z 9 lipca 1991 roku zezwolenie sądowe nie jest konieczne, gdy wierzyciel dysponuje jednym z poniższych dokumentów:

- uprawnienie podlegające egzekucji (wierzyciel może teoretycznie wszcząć egzekucję, jednak w większości wypadków należy uprzednio wysłać dłużnikowi wezwanie do zapłaty. W celu uzyskania „elementu zaskoczenia” wierzyciel może zastosować środek zabezpieczający bez uprzedniego zawiadomienia dłużnika);
- orzeczenie sądu, które nie jest jeszcze wykonalne;
- zaakceptowany weksel;
- weksel własny;
- czek;
- umowa dzierżawy zawarta na piśmie.

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIECZAJĄCEGO

SKORZYSTANIE ZE ŚRODKA ZABEZPIECZAJĄCEGO W OKREŚLONYM PRZEDZIALE CZASOWYM

Wierzyciel zobowiązany jest przekazać komornikowi dokument umożliwiający zastosowanie środka zabezpieczającego. Dokumentem tym jest:

- 1.) postanowienie sądu upoważniające do zastosowania tego środka
- 2.) lub jeden z tytułów wymienionych w art. 68 ustawy z 9 lipca 1991 roku.

W tym drugim przypadku zastosowanie środka zabezpieczającego nie jest ograniczone czasowo. Jeśli środek zabezpieczający podlega zastosowaniu po uzyskaniu zezwolenia sądu, musi on zostać wykonany w ciągu trzech miesięcy począwszy od daty jego wydania.

UZYSKANIE UPRAWNIENIA PODLEGAJĄCEGO EGZEKUCJI W OKREŚLONYM PRZEDZIALE CZASU

Art. 70 ustawy z 9 lipca 1991 roku i art. 215 dekretu z 31 lipca 1992 roku stwierdzają, że wierzyciel nieposiadający uprawnień podlegających egzekucji, umożliwiającego zastosowanie środka zabezpieczającego musi wszcząć postępowanie lub dopełnić wymaganych prawem formalności w celu uzyskania uprawnienia podlegającego egzekucji w terminie miesięcznym od chwili wykonania środka zabezpieczającego.

2. RODZAJE ŚRODKÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH

Istnieją dwa rodzaje środków zabezpieczających:

- 1.) zabezpieczenie przez zajęcie rzeczy
- 2.) zabezpieczenie sądowe

Kryterium wyróżniającym powyższe środki jest rodzaj majątku podlegającego zabezpieczeniu. Skutki zastosowania obu tych środków są różne.

ZABEZPIECZENIE PRZEZ ZAJĘCIE RZECZY

► Skutek zajęcia rzeczy:

Dłużnik nie może rozporządzać zajęтым majątkiem (tzn. dokonać jego zbycia lub przeniesienia).

► Składniki majątku podlegające zajęciu:

Mienie ruchome

Mienie ruchome podlega zabezpieczeniu niezależnie od tego, czy znajduje się w posiadaniu dłużnika lub osoby trzeciej. Wierzyciel, który uzyska lub posiada już uprawnienie podlegające egzekucji stwierdzające należność, może żądać sprzedaży zajętego majątku i otrzymać z tego tytułu kwotę pieniężną.

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIECZAJĄCEGO

Wierzytelności podlegające zajęciu

Zajęciu w celu zabezpieczenia podlegać mogą również wierzytelności dłużnika przysługujące mu od osób trzecich. Komornik doręcza zawiadomienie o zajęciu osobie trzeciej, o czym w terminie ośmiu dni zawiadamia dłużnika. Również w tym przypadku wierzyciel, który uzyska lub posiada już uprawnienie podlegające egzekucji, stwierdzające należność, może domagać się zaspokojenia z zabezpieczonej wierzytelności.

ZABEZPIECZENIE SĄDOWE

► Skutki zabezpieczenia sądowego:

Dłużnik może dokonać zbycia składników majątku objętych zabezpieczeniem sądowym.

Celem zabezpieczenia jest zapewnienie zachowania określonych uprawnień wierzyciela. Ustanowienie zabezpieczenia daje wierzycielowi pierwszeństwo w zaspokojeniu będące konsekwencją dwóch rodzajów rejestracji. Jedną z nich jest tymczasowa rejestracja daty służącej wsteczemu ustaleniu kategorii zaspokojenia po stwierdzeniu uprawnień poszczególnych wierzycieli.

Wierzyciel korzysta z dwóch rodzajów uprawnień:

z pierwszeństwa zaspokojenia

Wierzyciel może wnosić o dokonanie sprzedaży składnika majątku dłużnika. Jeżeli nie dojdzie do tego, wierzyciel dysponujący zabezpieczeniem sądowym ma prawo uczestniczyć w podziale sumy uzyskanej z egzekucji zgodnie z przysługującą mu kategorią zaspokojenia.

z prawa zaspokojenia pomimo zbycia składnika majątku przez dłużnika

Rozporządzenie składnikiem majątku przez dłużnika dokonane po zajęciu nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania i wykonywanie uprawnień przez wierzyciela. (np., gdy dłużnik zbył go osobie trzeciej).

► Składniki majątku podlegające zabezpieczeniu sądowemu:

Nieruchomości

Nieruchomości należące do dłużnika mogą zostać zarejestrowane, jako obciążone hipoteką tymczasową po uprzednim wypełnieniu formularza wniosku o dokonanie wpisu do rejestru hipotek.

Przedsiębiorstwo oraz akcje

Zabezpieczenie roszczeń następuje również przez zajęcie przedsiębiorstwa (w tym celu należy przedłożyć w sądzie rejestrowym odpowiednie formularze zajęcia) jak też poprzez zajęcie praw majątkowych z tytułu posiadanych przez dłużnika akcji (w tym celu należy doręczyć zajęcie spółce, która wyemitowała akcje).

Ogólne warunki i zasady przebiegu POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO I ZABEZPIELAJĄCEGO

Zabezpieczeniu tymczasowemu mogą również podlegać instrumenty finansowe zapisane na rachunku papierów wartościowych oraz wierzytelności przysługujące z innych dokumentów. Zabezpieczenia dokonuje się poprzez doręczenie zajęcia dłużnikowi zajętej wierzytelności (w przypadku instrumentów finansowych podmiotowi prowadzącemu rachunek, na którym zapisane są instrumenty finansowe).

Komornik ma obowiązek poinformować dłużnika o zabezpieczeniu na piśmie w terminie ośmiu dni od dnia zabezpieczenia.

Tymczasowa rejestracja zabezpieczenia musi być potwierdzona rejestracją ostateczną.

Rejestracji dokonuje komornik w sposób przewidziany ustawą.

Kategoria zabezpieczenia uzyskana wskutek rejestracji obowiązuje z datą wsteczną od dnia rejestracji tymczasowej i opiewa na sumę wskazaną w rejestracji ostatecznej.

- Lipiec 2011 -

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem eje@europe-eje.eu

Projekt EJE jest współfinansowany przez Unię Europejską.

Wyłącznie odpowiedzialność za niniejszy dokument ponosi jego autor.

Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w nim zawartych.

